

Bez. von *Dienern* oder *Slaven*, welche in einem Tempel oder buddh. Kloster Dienste thun, SCHIEFNER, Lebensb. 271 (41); hier mit श्री geschrieben. — b) N. pr. eines Kaufmannssohnes KATHIS. 19, 16. eines Mutterbruders von Çārṅgadhara Verz. d. Oxf. H. 122, b, N. 1. °देव N. pr. eines Dichters (viell. dieselbe Person) ebend. 124, a. Devadāsa, Sohn eines Kālidāsa, Verz. d. B. H. No. 374. °पारिजात 1025. — 2) f. ई a) eine bei einem Tempel angestellte Tänzerin, Freudenmädchen, Hierodule ÇABDANTHAK. im ÇKDr. — b) wilder Citronenbaum (वनवीत्रपूरक) RĪGĀN. im ÇKDr.; vgl. देवहूति.

देवदीप (देव + दीप) m. Auge (die Lampe der Götter) ÇABDAR. im ÇKDr. — Vgl. देवदीप. देहदीप.

देवडन्तुमि (देव + डु) m. 1) Göttertrommel. — 2) rothblühendes Basilienkraut (गन्धपर्णास. रक्तनुलसी) RATNAM. im ÇKDr. — 3) Bein. Indra's H. c. 30.

देवहूति (देव + हूति) 1) m. Götterbote: देवहूता वा एते यद्विज्ञः TS. 1, 7, 2. MBh. 3, 2156. 15434. ऋग्नि HARIV. 13928. °हूतक m. dass. MBh. 3, 15438. — 2) f. ई wilder Citronenbaum RATNAM. 67. RĪGĀN. im ÇKDr.

देवहूति COLEBR. Misc. Ess. I, 230 und darnach LIA. I, 832 fehlerhaft für देवहूति.

देवदेव (देव + देव) m. der Gott der Götter, der oberste Gott; von Brahman MBh. 1, 1628. 13, 298. Rudra oder Çiva 1, 7324. 3, 1625. 12, 612. 13, 594. 14, 195. ARĠ. 4, 1. 10, 41. HARIV. 8206. R. 1, 37, 10 (GORR. 38, 10). 33, 18 (GORR. 36, 18). 66, 13. KUMĀRAS. 1, 53. MĀRK. P. 23, 63. Kṛṣṇa oder Viṣṇu MBh. 3, 13537. 14, 1569. BHAG. 10, 15. BHĀG. P. 1, 7, 26. Gaṇeça KATHIS. 20, 55. du. von Brahman und Çiva MBh. S. 4456. pl. Bein. der Brahmanen BHĀG. P. 3, 16, 17. कुरुदेवो die königliche Gemahlin des Königs der Kuru 1, 7.

देवदेवेश (दे + ईश) m. der Herr unter den Göttern der Götter, von Çiva MBh. 1, 8123. 2, 416. 9, 2812. — Vgl. देवेश.

देवद्युम्न (देव + द्यु) m. N. pr. eines Sohnes des Devatāgit und Vaters des Parameshthin Bhaḡ. P. 5, 13, 3.

देवद्वेषिणी (देव + द्वेषि) f. eine Procession mit Götterbildern TRIK. 2, 7. 8. HĀR. 129. Bez. wohl urspr. das Baden (द्वेषिणी Wanne) der Götterbilder.

देवद्यौच्य (देव + द्यौच्य) adj. (nom. °द्यौच्य) den Göttern zugewandt P. 6, 3, 92. VOP. 26, 79. AK. 3, 1, 34. H. 444. देवद्यौचा मनसा RV. 1, 93, 8. 163, 12. f. देवद्यौची 3, 6, 1.

देवधानी (देव + धा) f. der Sitz der Götter, N. von Indra's Stadt auf dem Mānastōtara, östlich vom Meru, Bhaḡ. P. 5, 21, 7. 8, 13, 23. Verz. d. Oxf. H. 148, a, 5.

देवधान्य (देव + धान्य) n. Götterkorn, Bez. des Andropogon saccharatus Roxb. H. 1178. Andr. Sorghum Roxb. HAUGHT. = vulg. देधान, im Hindi त्रोग्यार ÇKDr. جوار ist im Afghan. auch Holcus (Andr.) Sorghum; vgl. RAVERTY, Dict. of Pukhto, p. 343. Nach BASINER (BARR und HELMERSEN, Beitr. z. Kenntn. d. russ. Reiches XV, 233) bezeichnet das mit letzterem wohl identische Dschugarā in Chiwa Sorghum cernuum Willd. — KĀTJ. PADH. 176, 4.

देवधूप (देव + धूप) m. Bdellion RATNAM. im ÇKDr.

देवन् m. = देवर Schwager H. 333.

1. देवन (von 1. दिव्) 1) m. Würfel AK. 2, 10, 45. TRIK. 3, 3, 242. H. 486. an. 3, 383. MED. n. 76. — 2) f. द्या a) Spiel. — b) Dienst सेवा ÇABDAR. im ÇKDr. — 3) n. proparoxy. a) das Strahlen, Glänzen, = द्युति MATHURÇA zu AK. ÇKDr. देवनादेव: KULL. zu M. 8, 92. — b) das Würfeln, Würfelspiel, = द्युत Svāmin zu AK. ÇKDr. प्रकाशमेतत्तास्कार्यं गदेवनसमाह्वयौ M. 9, 222. MBh. 2, 2033. 1763. 3, 2272. 2483. 3044. 4, 23. N. 13, 22 (मुदेवन MBh. 3, 2588). R. 5, 13, 21. Spiel oder Spielplatz: कृतं न श्रद्धां वि चिन्ताति देवने RV. 10, 43, 5. Spiel, Scherz, Tändelei TRIK. 1, 1, 130. H. 536. = क्रीडादि AK. 3, 4, 18, 120. TRIK. 3, 3, 242. = व्यवहार, निगोषा, क्रीडा H. an. MED. — c) Lustgarten TRIK. 2, 4, 1. — d) Lotus ÇABDAR. im ÇKDr. — e) das Loben (स्तुति). — f) das Begehren, Verlangen. — g) das Gehen MATHUR. zu AK. ÇKDr.

2. देवन (von 2. दिव्) n. Jammer (परिदेवन) BHAR. zu AK. Kummer (शोक) MATHUR. zu AK. ÇKDr.

1. देवनतत्र (wohl दे + तत्र) m. N. pr. eines Fürsten, v. l. für देवनतत्र VP. 422, N. 23.

2. देवनतत्र (देव + न) n. Bez. der 14 ersten Nakshatra, welche südlich umlaufen, im Gegens. zu यमनतत्र den andern, nördlich umlaufenden, TBR. 1, 3, 2, 6, 7.

देवनदी (देव + नदी) f. der Götterfluss, Beiw. und Bein. verschiedener heiliger Flüsse M. 2, 17. MBh. 2, 372. 3, 15548. 13, 7635. R. GORR. 1, 26, 5. 38, 4.

देवनन्दिन् (देव + नन्दि) m. N. pr. des Thürstehers von Indra H. 176.

देवनल (देव + नल) m. eine Rohrrart, Arundo bengalensis Retz. RĪGĀN. im ÇKDr. — Vgl. देवनल.

देवनागरी (देव + ना) f. göttliche d. i. heilige Stadtschrift (es ist wohl eine best. Stadt zu verstehen, von der aus diese Schrift Verbreitung fand), N. der gangbaren Sanskrit-Schrift COLEBR. Misc. Ess. II, 27.

देवनाथ (देव + नाथ) m. der Herr der Götter, Bein. Çiva's Çiv.

देवनाभ (देव + नाभ = नाभि) m. N. pr. eines Mannes Verz. d. B. H. 143, N. 1.

देवनाम (देव + नामन्) n. Göttername TAITT. ĀR. 5, 7, 3.

देवनामन् (wie eben) N. pr. eines der 7 Varsha in Kuçadvīpa Bhaḡ. P. 5, 20, 15.

देवनायक (देव + ना) m. N. pr. eines Mannes RĪGĀ-TAR. 7, 1954.

देवनार्क m. ein übermenschliches Wesen WILS. Beruht auf Missverständniß von H. 1337: उपपाडुका देवनार्का: die Götter und die Bewohner der Unterwelt entstehen von selbst.

देवनल m. = देवनल RĪGĀN. im ÇKDr.

देवनिकाय (देव + नि) adj. bei den Göttern —, im Himmel wohnend: ब्रह्म परमा कृपा शतशृङ्गनिवासिनाम् । तथा देवनिकायानां सेन्द्राणां च दिवौकसाम् ॥ MBh. 1, 4804. एते मनस्सु सप्तान्यामसृजन्भूरितेजसः । देवान् देवनिकायांश्च मर्क्योश्चामितेजसः ॥ M. 1, 36. Nach den Erklärern: die Wohnungen der Götter.

देवनिद्र (देव + निद्र) adj. subst. die Götter hassend, Götterhasser RV. 1, 132, 2. 2, 23, 8. 6, 61, 3.

देवनीति (देव + नीति) m. N. pr. P. 6, 2, 42, Vārtt. 2, Sch.; vgl. gaṇa दासीभारादि.